

Voorbereiden

Het is zover

Johannes 2:1-11

17 januari 2021

WELK VERHAAL LEZEN WE?

Jezus is op een bruiloft in Kana. Als de wijn op is, vraagt hij de bedienden om zes grote vaten met water te vullen. Het water verandert in wijn.

Verhaal vol betekenissen

Het verhaal van de bruiloft in Kana is een mooi verhaal over een dag in Kana. Maar het bijzondere is, dat er nog veel meer in zit. De tekst zit vol bijzondere beelden en symbolen. Daardoor worden eigenlijk meerdere verhalen tegelijk verteld: niet alleen het verhaal van een bruiloft in Kana, maar ook een verhaal over de Heer en zijn volk. En niet alleen een verhaal over een ceremoniemeester die zich bezighoudt met de wijn, maar ook een verhaal over de liturgie van de vroege kerk. We zullen een paar van die beelden en symbolen naar voren halen, als tipjes van de bruiloftssluis die even worden opgelicht.

Op de derde dag

Als in de Bijbel gezegd wordt dat het de derde dag is, moet je opletten. Vaak begint op de derde dag iets nieuws, iets bijzonders. Zo kreeg Mozes op de derde dag de tien geboden van de Heer, en Jona verliet na drie dagen de buik van de walvis. Ook Jezus zal op de derde dag uit de dood worden opgewekt. Maar zover is het nu nog niet; eerst moet in Kana op de derde dag iets nieuws beginnen.

Bruiloft

Een bruiloft is het feest van de liefde, met twee mensen in de hoofdrol. Maar de bruiloft wordt ook vaak gebruikt als beeld voor de relatie tussen God en de mensen. De Heer neemt zijn volk tot bruid, zo vertelden oude profeten al. Door te vertellen over deze bruiloft, maakt Johannes duidelijk wat er op het spel

staat in het levensverhaal van Jezus: Hij is gekomen om de liefdesrelatie tussen God en de mensen nieuw leven in te blazen.

Water of wijn?

Er staan zes watervaten voor het Joodse reinigingsritueel. In het Joodse denken speelde het verschil tussen rein en onrein een belangrijke rol. Onreinheid betekende dat de band met de Eeuwige verstoord was. Water kon mensen helpen om weer 'in het reine' te komen met de Eeuwige (dat zie je ook terug in de doop). In dit verhaal verandert water in wijn. De wijn is symbool van feest, en ook van leven. De vraag is natuurlijk wat mensen nodig hebben om in het reine te komen met de Eeuwige – water of wijn?

Ceremoniemeester en diakenen

Bij een 'ceremoniemeester' denken wij misschien aan iemand die alles moet regelen voor de bruiloft: dat iedereen op tijd op de juiste locatie is, hoe de cadeaus worden afgevoerd en wie wanneer een stukje mag doen. Maar het woord ceremoniemeester in dit verhaal betekent geen regelaar van alle kleine klusjes: hij is de tafelheer, het is echt een 'ceremoniële' functie. Hij is als het ware de 'voorganger' bij het feest. Deze voorganger wordt bijgestaan door bedienden. In het Grieks zijn dat: diakenen.

Liturgie

Een voorganger en diakenen... dat kennen we ergens van. En waarschijnlijk gold dat voor de eerste lezers van Johannes ook al. De vroege kerk vierde de Maaltijd van de Heer, waar het eeuwige verbond tussen God en zijn volk gevierd werd. Het verhaal van vandaag gaat dan ook niet alleen over wat daar in Kana gebeurde, maar ook over wat wij in de kerk te vieren hebben. In het

verhaal wordt het sacrament van het avondmaal zichtbaar. Vorige week lasen we een verhaal over de doop: zo maakt het leesrooster aan het begin van het jaar twee belangrijke onderdelen van de liturgie zichtbaar.

Het wonder is gebeurd

Er gebeurt een wonder in het verhaal van vandaag. Maar het bijzondere is, dat over dat wonder zelf eigenlijk niet verteld wordt. Er wordt water in de vaten gedaan, het wordt eruit geschept en naar de ceremoniemeester gebracht – en dan proeft hij dat het wijn geworden is. Ergens in de tussentijd is het wonder gebeurd. Niemand weet wanneer en hoe precies – maar de gevolgen zijn duidelijk te merken. Dat zal nog vaker in het evangelie gebeuren.

Vieren

Het is zover

Johannes 2:1-11

17 januari 2021

17 januari 2021

Kindermoment in de dienst

Vraag aan de gemeente wie er bijna jarig is. Hoeveel nachtjes slapen nog? Wie heeft er thuis een afstreekkalender hangen? Wie kent dit gevoel? Dat je de dagen aftelt totdat het zover is? En als het dan zover is... dat gevoel is bijna niet te omschrijven. (Juist kinderen kennen dat gevoel heel goed... Weten de kinderen hoe het komt dat volwassenen niet meer zo uitkijken naar hun verjaardag?)

Stel: je bent over tien nachtjes jarig. Tel, samen met de gemeente, af van tien tot nul. Zing dan samen heel hard 'lang zal ze leven' en eindig met drie keer 'hoera!'

In het verhaal van vandaag staat er ook iets te gebeuren. Je weet dat het niet lang meer duurt. En als het dan zover is, dan voel je dat het nu echt begonnen is. En het verhaal speelt zich af op een feest. Geen verjaardagsfeest, maar een bruiloftsfeest.

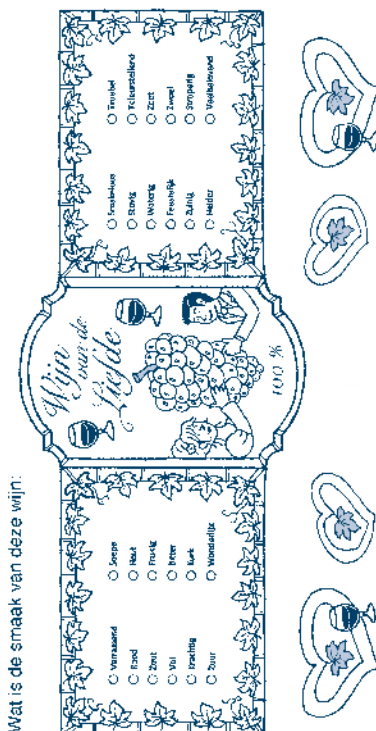
Gebed

Goede God,
 Er zijn zo veel dingen om naar uit te kijken.
 Je verjaardag of dat ene feest,
 dat uitje met school of met je familie.
 In de kerk kijken we ook samen uit
 omdat we weten dat er mooie dingen komen.
 Vandaag horen we hoe Jezus het verschil maakt.
 Hoe Jezus een begin maakt
 om mensen de weg naar God te wijzen.
 Wat een fijn vooruitzicht!
 Amen

Werkblad en tips

Het tijdschrift *Kleur in de Kerk* biedt werkbladen bij de verhalen in *Kind op Zondag*. Op het werkblad voor de jonge kinderen staat een wijnavat met een motievenpatroon. Met het andere werkblad maken de kinderen een wijnetiket voor de 'wijn van de liefde'. Zij kruisen aan hoe deze speciale wijn zal smaken.

Tweede zondag na Epifanie Jaar B	
Lezing uit het Oude Testament	Jesaja 62:1-5
Antwoordpsalm	96
Epistellezing	(Romeinen 4:19-25)
Lezing uit het Evangelie	Johannes (1:29) 2:1-11

Vertellen

Het is zover

Johannes 2:1-11

17 januari 2021

17 januari 2021

Vertelling 4-7 jaar

Water wordt wijn

Het is feest in de stad Kana. Groot feest. Er is een bruid en een bruidegom. En er zijn heel veel gasten. Sommige mensen zitten aan tafel. Andere mensen dansen. En er zijn mensen die rondlopen. Ze vullen de bekers met wijn en zetten lekkere hapjes op tafel. Ze zorgen ervoor dat iedereen genoeg heeft.

De ceremoniemeester let goed op of alles gaat zoals het moet. Als er iets belangrijks te zeggen is, dan zegt hij het. De mensen letten goed op hem.

Weet je wie er ook op het bruiloftsfeest is? Jezus. Hij is er samen met zijn leerlingen.

En met zijn moeder Maria.

Maria kijkt om zich heen. Ze ziet de mensen lachen en dansen. Ze ziet het bruidspaar verliefd naar elkaar kijken. Een man kijkt niet zo blij. Dat is de ceremoniemeester. Hij heeft een kan in zijn ene hand. En een beker in zijn andere. Hij houdt de kan scheef om de wijn in de beker te schenken. Maar er komt niks uit. Hij houdt de kan op zijn kop. Geen druppeltje wijn valt er naar beneden. 'Hoe kan dat nou?'

De ceremoniemeester loopt naar de kelder. Maria loopt mee. Ze is nieuwsgierig. Wat is er aan de hand?

'De wijn is op', zeggen de bedienden tegen de ceremoniemeester. Ze tikken tegen de lege vaten. 'Allemaal leeg!'

De ceremoniemeester schudt zijn hoofd. 'Dan hebben we een groot probleem', zegt hij. 'Het feest is nog in volle gang, maar de wijn is op!'

Maria hoort wat er aan de hand is. Ze heeft een plan. Snel loopt ze naar Jezus toe. 'De wijn is op', zegt ze tegen hem.

Jezus kijkt Maria aan. 'Het is nog geen tijd voor mij om daar iets aan te doen', zegt hij. Toch gaat Maria terug naar de bedienden. Ze wijst naar Jezus. 'Doe maar wat hij zegt.' Jezus zegt: 'Vul alle lege vaten met water. Schep er een beetje van in de beker. Breng de beker naar de ceremoniemeester. Die mag het proeven.'

De bedienden doen precies wat Jezus zegt. Ze vullen de vaten met water. Ze scheppen er een beetje van in een beker en brengen die naar de ceremoniemeester.

De ceremoniemeester proeft een slokje. 'Wat een heerlijke wijn', zegt hij blij. 'Dit is de beste wijn die ik geproefd heb!'

De leerlingen van Jezus zien wat er is gebeurd. 'Dat komt door Jezus', zeggen ze tegen elkaar.

Werkvormen

4-7 jaar

Gesprek: De leerlingen zien wat er gebeurd is. Maar wat is er eigenlijk gebeurd? Laat de kinderen dit vertellen. Vertel de kinderen dat er in de Bijbel staat dat dit het eerste wonder is dat Jezus verricht. Kennen ze nog andere wonderen die Jezus heeft verricht? Bedenk er samen zo veel mogelijk. Gebruik eventueel kinderbijbels om op zoek te gaan naar de verhalen.

Spel: Speel de bruiloft na. Gebruik hiervoor kannen en mooie wijnglazen. Iedereen viert feest en drinkt uit de glazen. Dan is de wijn op. Wat nu? Jezus laat de bedienden de kannen vullen en inschenken. Wat een wonder, het is wijn geworden. Het feest gaat verder!

Zingen: Zing samen 'Overal zijn wonderen', van Elly en Rikkert. Bespreek welke wonderen kinderen om zich heen zien. Zie voor een filmpje met de muziek www.kindopzondag.nl

8-10 jaar

Gesprek: Het thema van vandaag is: Het is zover. Waarom zou dit thema gekozen zijn? Laat de kinderen bedenken waar dit verhaal het begin van kan zijn. Wissel ervaringen uit waarbij de kinderen gedacht en gevoeld hebben: het is zover.

Creatief: Laat de kinderen met zelfdrogende klei een waterkruikje maken. Met een satéprikker maken ze patronen in de kruik. Laat de resultaten een tijdje in de ruimte of kerk staan. Doe er bloemetjes in.

Proefje: Laat een proefje zien waarbij water in wijn 'veranderd' wordt. Daar heeft u wijn, water, twee glazen en een speelkaart voor nodig. Zie www.kindopzondag.nl

11-12 jaar

Spel: In dit verhaal komen aardig wat personages voor: Jezus, Maria, de leerlingen, de bedienden, de ceremoniemeester, de gasten, het bruidspaar. Vraag de kinderen om in gedachten een van deze personages te spelen. Ze komen samen op het feest. In hun bewegen en manier van doen proberen ze al iets te laten zien van wie ze zijn. Ook gaan ze gesprekken met elkaar aan. Bespreek na: wie ben je allemaal tegengekomen op het feest. Hoe wist je dat je te maken had met de ceremoniemeester, Jezus, enzovoort?

Lezen: Laat de kinderen het verhaal lezen zoals het in Johannes geschreven staat. Laat ze de tekst bespreken met behulp van de volgende vragen: Waar gaat dit over? Over wie gaat het? Wat betekent dit verhaal voor jou?

Vertelling 8–12 jaar

Het begin

Jezus en zijn leerlingen zijn op weg naar een feest. Ze zien er netjes uit. De leerlingen van Jezus lopen al een tijd met Jezus mee. Ze luisteren naar wat hij vertelt en kijken naar wat hij doet. Of ze helemaal begrijpen waarom Jezus ze geroepen heeft? Wie zal het zeggen?

In de verte horen Jezus en zijn leerlingen de muziek. Ze zien mensen lachen en dansen. Kinderen rennen tussen de tafels door. Jezus ziet zijn moeder Maria. Zij is ook op het feest. Hij zwaait naar haar. Maria geeft hem een kus als Jezus bij haar is. Samen lopen ze naar het bruidspaar toe. 'Van harte gefeliciteerd! Mogen jullie samen lang en gelukkig leven.'

Op het podium zit de ceremoniemeester. Hij knikt naar de mensen die langslopen. Hij praat met een deftige stem. Op het podium kan hij goed zien of alles goed gaat. Een bediende loopt naar de ceremoniemeester toe. Hij schenkt een beetje wijn uit de kan in de beker. De ceremoniemeester proeft en knikt. Dan loopt de bediende langs de tafels. Hij vult de lege bekers met wijn. Jezus en zijn leerlingen nemen een slok. 'Lekker', zeggen ze tegen elkaar.

Een paar uur later is het feest pas echt in volle gang. Zal het door de glazen wijn komen? Wie zal het zeggen? Een paar bedienden praten met elkaar. Ze gebaren druk en er is paniek op hun gezichten te zien. Maria staat vlak bij de bedienden en luistert naar wat ze zeggen. 'Dit is een ramp', hoort Maria. 'Het feest is nog lang niet afgelopen en er is geen druppel wijn meer!'

Maria haast zich naar Jezus. 'De wijn is op', zegt ze. Jezus schudt zijn hoofd. 'Het is mijn tijd nog niet.' Wat zou Jezus bedoelen? Wie zal het zeggen.?

Maria loopt naar de bedienden toe. Ze wijst naar Jezus. 'Doe maar wat hij zegt, dan komt het goed.'

De bedienden kijken Jezus vragend aan. Jezus wijst naar een aantal lege vaten. 'Vul deze met water', zegt hij.

Dat doen de bedienden. Ze vullen alle vaten tot de rand. Weer kijken ze Jezus vragend aan. 'Schip wat in een kan en breng die naar de ceremoniemeester.' Een bediende pakt een kan en vult die uit het vat. Met de kan gaat hij naar de ceremoniemeester. Hij vult de beker.

De ceremoniemeester proeft en lacht. 'Heerlijk', zegt hij. 'Dit bruidspaar heeft de beste wijn voor het laatst bewaard!'

De leerlingen drinken de wijn. Ze genieten van de heerlijke smaak. Ze hebben net het eerste wonderteken van Jezus gezien. Zullen ze weten wat hen nog meer te wachten staat? Wie zal het zeggen?

Weetje

De taak van de ceremoniemeester in die tijd was anders dan zoals wij die kennen. Hier was de hij de tafelheer; hij had echt een ceremoniële taak. Deze voorganger wordt bijgestaan door bedienden. In het Grieks zijn dat: diakenen.

To do

Bedenk met de kinderen hoe dat in hun eigen kerk zit. Wie vervullen de taak van de 'bedienden' (diakenen)? En wie zou dan de ceremoniemeester zijn? Wat doet die ceremoniemeester in de kerk?